

STAATSNATUURRESERVAAT C A N I S V L I E T (S.B.B.)

te SAS VAN GENT (Z-Vl.)

R A P P O R T : I 9 9 0

Johan van den Steen.

I N H O U D :

I. Inleiding	Blz. 2 & 3
II. Beheer	Blz. 3,4 & 5
Water,waterkwaliteit,waterpeil	Blz. 3
Vis,visvangst,hengelseizoen	Blz. 4
Boschages,wandelpad,maaien	Blz. 4
Weidestrand,vee,beweiding,maaien	Blz. 5
Jacht,stropen,recreatiedruk,verstoring	Blz. 5
Bezoeken,rondleidingen,voordrachten	Blz. 6
III. Fauna & Flora	Blz. 6,7 & 8
Vogels	Blz. 6 & 7
Flora	Blz. 7 & 8
Andere dieren	Blz. 8
IV Samenvatting en Besluit	Blz. 8

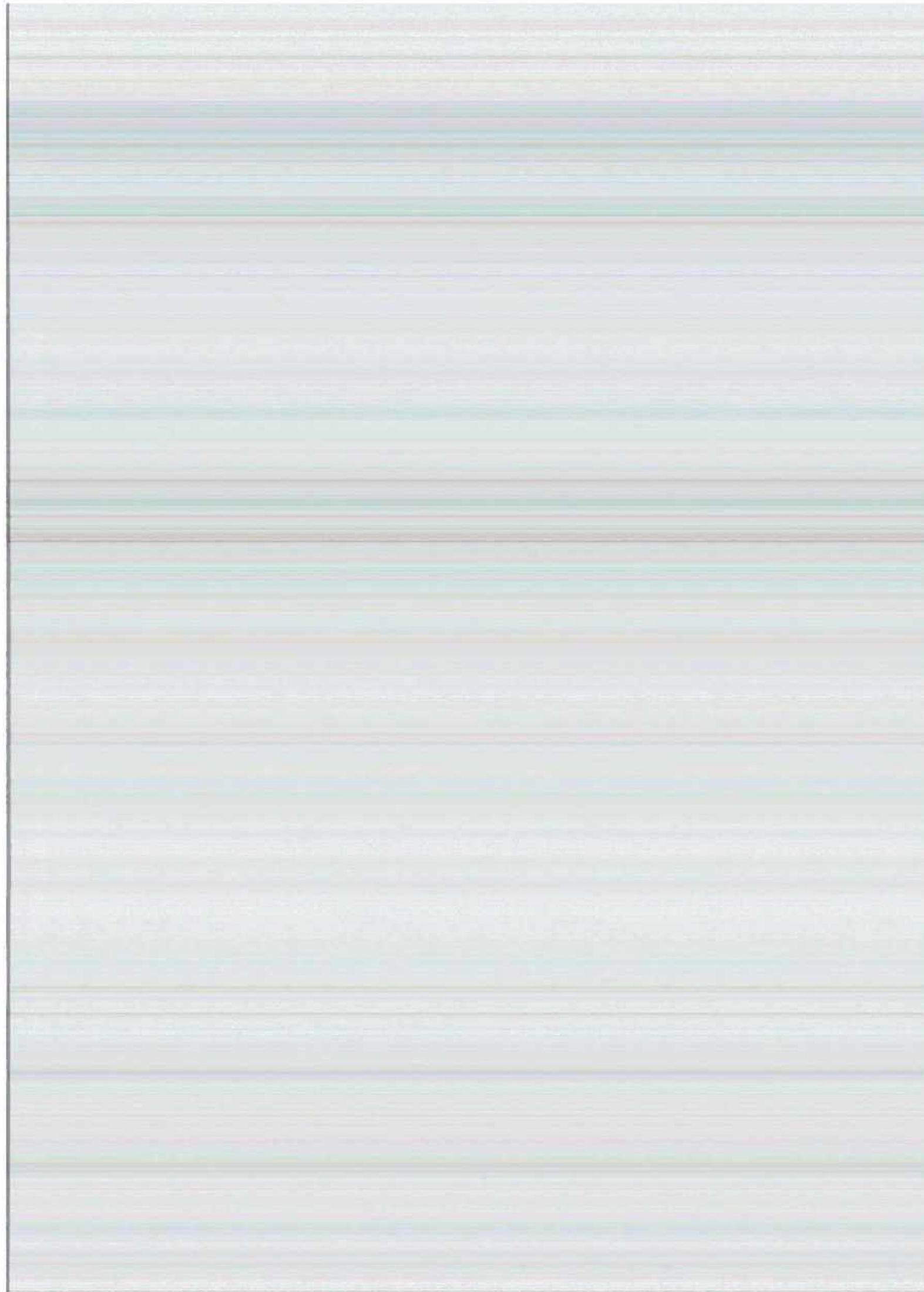
1.



2



3



4



5



I. INLEIDING

Het afgelopen jaar 1990 is voor het staatsnatuurreserveaat Canisvliet een bijzonder jaar geweest, zowel in positieve als in negatieve zin.

In positieve zin omdat, op grond van een regeringsbeslissing van 11 juni 1990, het NATUURBELEIDSPLAN tot stand kwam waarin ook Canisvliet werd opgenomen. Hierdoor wordt het mogelijk om met de zo hoogdringende sanering van het natuurreserveaat een ernstig begin te maken.

Optimalisering van het gebied door gevoelige uitbreiding, stopzetting van de verreгаande vervuiling, waterpeilbeheer enz. behoren nu tot de mogelijkheden en zullen hopelijk zo spoedig mogelijk worden gerealiseerd.

Er werd desbetreffend een werkgroep opgericht waarin al deze aspecten grondig en uitvoerig zullen benaderd en onderzocht worden.

Dit is het resultaat van briefwisseling gevoerd tussen de Vlaamse Gemeenschapsminister en de Nederlandse Minister van Landbouw, Natuurbehoud en Visserij en een meer dan 20 jaar durende onafgebroken strijd tot behoud van de zo rijke Fauna en Flora van Canisvliet (Zie alle voorgaande rapporten sinds 1968 en in het bijzonder deze van 1988 en 1989).

Een eerste resultaat was de aankoop van een stuk grond door NMF ten noorden van de kreek (vroeger de kop van de kreek, nu gedempt). Een enthousiaste Sasse Gemeenteraad stemde unaniem in met een raadsvoorstel tot bestemmingsplanwijziging van betrokken perceel. Dit is verheugend.

De aloude wens van zowel Nederlandse- als Belgische zijde om te komen tot een grensoverschrijdend natuurgebied werd plots opnieuw actueel.

In dit verband waren er reeds contacten met de gemeente Zelzate (Belgie), de Administratie voor Ruimtelijke Ordening en Leefmilieu (A.R.O.L.) te Brussel, het Instituut voor Natuurbehoud te Hasselt waarmee, in opdracht van de Vlaamse Minister voor Leefmilieu, bezig is met het opstellen van een "GROENE HOOFDSTRUCTUUR" in zekere zin de Vlaamse tegenhanger van het Natuurbeleidsplan.

De Belgische Karnemelkpolder en St. Francispolder werden in deze Groene Hoofdstructuur opgenomen als natuurontwikkelingsgebied (Zie kaartje). Deze beide niet verkavelde polders zijn landschappelijk en natuurwetenschappelijk van zeer grote waarde.

In negatieve zin dient gesteld dat het met de fauna van Canisvliet en in het bijzonder vogels en vissen bar slecht gaat. Zoals reeds jaren voorspeld waren er het afgelopen jaar niet alleen veel dode vissen maar nu ook dode vogels en dit, voor het eerst, tot begin november! (dus niet alleen van een warme zomer met hoge temperaturen en botulisme).

Er werden veel minder vogels waargenomen en van begin september tot heden nagenoeg geen enkele eend meer op de grote kreek! In bijlage een evolutie van 18 typische vogelsoorten van Canisvliet, in relatie met uitwendige invloeden, welke de drastische achteruitgang van de vogelstand overduidelijk illustreren.

Veel dode vissen omdat m.i. de diepere gedeelten van de kreek boordevol liggen met een stinkende zwarte modder. De daar bij voorkeur in najaar en winter verblijvende vissoorten kunnen het daar niet meer uithouden met vissterfte tot in november (Zie foto 3).

In het weekend van 16 en 17 maart lagen de twee noordelijke en 4 westelijke invalssloten (Anthonijpolder) opnieuw vol met een vieze stinkende troep (Zie foto's 1 en 2) en waren er op hetzelfde moment 7 landbouwers op de aangrenzende akkers aan het strooien en spuiten. Er kan echt beslist niets meer bij! Deze toestand duurde tot eind april.

Buiten de hogergenoemde saneringsmaatregelen staat het nu wel vast dat ver-

wijdering van deze sterk vervuilde modder (slib) noodzakelijkerwijze ook aan de orde is (uitbaggeren).

Mogelijks nog erger : Begin september stelde ik vast dat men op een perceel landbouwgrond naast de Reigerskil grenzend aan het reservaat "slib" aan het dumpen was. Bij nader onderzoek leek dit "slib" meer op een mengeling van stookolie/mazout e.d. en bleek afkomstig te zijn van het waterzuiveringsstation te Zelzate. Dit gebeurde in opdracht van de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering te Gent buiten medeweten van de gemeente Zelzate. Ook verder in de Canisvlietpolder en in de Belgische St. Francispolder hadden dergelijke dumpingen plaats. Dit "slib" is het product van voormeld waterzuiveringsstation en was m.i. ongezuiverd!

De gevolgen bleven niet uit. In de daaropvolgende weken lag de Reigerskil vol met een stinkende olieachtige zwarte brei welke langzaam het natuurreservaat binnenstroomde (Zie foto 4 en 5).

Of hier een oorzakelijk verband bestaat met de vis- en vogelsterfte tot in november is de vraag maar is m.i. meer dan hoogstwaarschijnlijk.

Eén positief gegeven: Het waterzuiveringsstation werkt. Aan welke frequentie is nog een andere vraag, en wat gebeurt er met het "slib".?

Jammer genoeg moeten we vaststellen dat tot nu toe ondanks alle plannen, afspraken en goede voornemens men in de praktijk op het terrein gewoon doorgaat met vervuilen.

Het gebied werd het afgelopen jaar 126 maal bezocht en 66 maal volledig geïnventariseerd met in totaal + 550 uren observatie ter plaatse en thuiswerk.

II. B E H E E R :

A) Water, waterpeil, waterkwaliteit :

Het staat vast dat het water van de Canisvliet zeer sterk vervuild is. Het is, sinds de ruilverkaveling (1962-1969) en het daaropvolgend zeer intensief agrarisch gebruik van alle omliggende akkers, in feite één grote afvalput geworden.

Ingevolge de zeer zachte winter 1989-1990 werd de dam reeds gedicht op 31 maart en steeg het waterpeil met + 30 cm. Bijna alle drooggevallen vogelfourageer- en broedgebiedjes overstroomden (tegennatuurlijk waterpeil). Er volgde een zeer warme zomer. Vanaf half juli tot eind augustus viel er nagenoeg geen regen en het waterpeil daalde tot NAP - 45 eind oktober (uitdroging) waardoor het natuurlijk waterpeil voor vóór de waterstandsbedeling (1970) werd bereikt met als gevolg een flinke drooggevallen strook op het weidestrand. In 1976 en 1979 hadden we een analoge situatie en dan nog enorme veel soorten waadvogels en aantallen (Zie bijlage/evolutie). Nu, op één Witgatje en enkele Oeverlopers na, niet één!

In november steeg het water weer opnieuw ingevolge neerslag om dan geleidelijk weer te dalen tot NAP - 20 op 22 december.

Vanaf half juni begon het water reeds opnieuw flink groen te worden (algen/Waterbloei). Dit jaarlijks terugkerend verschijnsel hield echter nu aan tot eind oktober. Op 28 augustus leek het water op erwtensoep en de hele kreek stonk naar dode vis en vogels (botulisme). Zonder meer erg!

Bij zachte temperatuur, zoals op 15 en 22 december, opnieuw groene slingers op het water. In deze periode van het jaar voor de eerste maal vastgesteld.

B) Vis,visvangst,hengelseizoen :
=====

Het visbestand van Canisvliet is m.i. geëvolueerd naar een Brasem/Karpertype (tot 20 cm. - Uitgezet?). Het kuitschieten in de ondiepe gedeelten werd, in tegenstelling met voorgaande jaren, veel minder vastgesteld en was onopvallend. Grote Karpers (+ 50cm) en Paling, Baars, Snoek en Snoekbaars (roofvissen) werden door de hengelaars niet meer gevangen en ook dat is nieuw.

De beroepsvisser heeft dit jaar in oktober vijfmaal gesleept ofwel om dit Brasem/Karperbestand te reduceren ofwel om er zoveel mogelijk te vangen vooraleer ze allemaal verdwenen zijn. Feit is dat bij elke sleep er een flinke hoeveelheid dode vis kwam bovendrijven.

Er wordt bij het bergen van deze gesleepte vis aan de Noordkant nog steeds dwars door de boschages gereden en veroorzaakt schade. Dit is niet nodig gezien deze plaats bereikbaar is via het hek.

De hengelaars zijn niet gelukkig met deze evolutie ondanks het feit dat de gesloten tijd werd opgeheven.

In de loop van 1991 zal de verzakte oever aan zuid en zuid-westkant van de kreek worden hersteld. Er komt daar een strook grond van 10 meter bij het reservaat schuin aflopend in de kreek om rietopslag te bevorderen met wandelpad en aanplant.

De nu bestaande visstijgers verdwijnen en worden vervangen door vier nieuwe van elk 20 meter lang.

Alle zich daar bevinden knotboven (wilg) verdwijnen eveneens en dat is heel erg jammer vermits je die niet op een paar jaar terugkrijgt. Bovendien het verlies van een broedplaats van een tiental soorten vogels in een gebied dat als hoofdfunctie "Natuurbehoud" heeft.

C) Boschages,wandelpad,maaien :
=====

De boschages bleven onveranderd. Op 20 januari waaide er 4 homen om in-gevolge zware storm. Deze werden op 15 april door landbouwer Heymans deskundig opgeruimd.

Het viel op dat tengevolge van de zeer warme zomer de boschages reeds in de tweede helft van augustus vergeelden. Dit was vooral het geval in de noord-westelijke strook en plaatselijk ook aan de noordkant. Luchtvervuiling speelt hier bijna zeker ook zijn rol. Op 10 maart omstreeks 11 uur was, bij een sterke zuid-westenwind, de luchtvervuiling erg.

De afrastering van het wandelpad aan de noordkant is gedeeltelijk stuk en op bepaalde plaatsen zelfs totaal verdwenen. Hierdoor lopen de recreanten aldaar overal rond en blijven niet op het wandelpad zoals gevraagd op de bordjes van het SBB aan de ingang van het reservaat.

Op 27 maart werd het bordje "honden aan de lijn" aan het Steenvoordestraatje door onbekenden in de rietkraag geworpen en heb dit, na enig zoeken, teruggevonden en teruggeplaatst.

Op 4 augustus werd het volledig recreatief gedeelte gemaaid. Het maaisel werd in pakken afgevoerd. Er werd voldoende gewas gelaten tussen wandelpad en rietkraag.

D) Weidestrand, vee, beweiding, maaien :

Het vee kwam op het weide op 25 april (5 stuks), later kwam daar een vrij agressieve stier bij.

Op 9 juni, braken, ondanks de degelijke afrastering, opnieuw twee koeien uit en dit gebeurde bij herhaling.

Op 1 oktober werd het weidestrand gemaaid en op 1 november werd het vee opnieuw van de weide gehaald.

De verhouding van 5 à 6 stuks vee op nog geen 3 hectaren is m.i. aan de hoge kant.

Een herschikking van de weideafrastering meer natuurvriendelijk en natuurbehoudsgericht (behoud broedvogels en ongemoeid laten flora) blijft een uitdrukkelijke ~~wens~~.

E) Jacht, stropen, recreatiedruk, verstoring :

Van eind juli tot eind december werd er in en rond het reservaat opnieuw vrij intensief gejaagd. Hengelaars en recreanten reageren afkeurend. De hagel vliegt hen soms rond de oren.

De jacht zou in het reservaat en aangrenzende percelen niet meer mogen plaats vinden dit om de zo noodzakelijke rust voor dier en plant en op de eerste plaats voor de rustzoekende recreant te waarborgen.

Op 15 december liepen er in het reservaat 23 jagers met 5 honden! Het wild moet toch nog ergens rust hebben en maakt een zeer belangrijk onderdeel uit van een goed jachtbeleid.

Op 27 november bevonden zich in het reservaat 2 personen die er zes jachthonden aan het africhten/ophitsen waren. Individueel jagende én schietende personen werden zo nu en dan aangetroffen.

Het Konijn/Hazenbestand werd opnieuw nauwkeurig in het oog gehouden. Hierna het resultaat voor het Konijn, veruit het talrijkste knaagdier in besproken gebied. Het eerste getal is het aantal waarnemingen, het tweede het aantal maximum getelde dieren per tocht.

NEGENTIG % van alle getelde Konijnen bevonden zich in de boomgaard!

Jan	Febr.	Maart	April	mei	juni	juli	aug.	sept.	okt.
2/1	6/19	6/14	8/24	9/36	5/57	4/78	4/81	6/49	3/34
Nov.	Dec.								
7/41	6/22								

De wildschade blijft beperkt en is niet groter dan elders in de Canisvlietpolder. Enkel in de boomgaard en aangrenzend perceel landbouwgrond (graan) was er in juni/juli/aug. zichtbare wildschade (vraat).

Haas werd voornamelijk opgemerkt in april tot max. 11 dieren en in nov/dec. tot 6 ex. opgejaagd door de jacht.

Op 13 mei waren de sinds geruime tijd aan het eind van de Visserverkortingsweg verblijvende en storende Barbarinneenden verdwenen.

Het aantal bezoekers (recreanten) bleef aan de matige kant en het gebruik van het wandelpad door fietsers en bromfietzers neemt af.

Aan de noordkant komen de recreanten tot aan de oever van de kreek omdat de afrastering van het wandelpad er totaal verwaarloosd bijligt (zie hoger). Hierdoor lopen bezoekers overal en maken een daadwerkelijke verstoring uit. Op 5 augustus verdronk een uit België afkomstig persoon.

In juni stond in de Anthonijpolder een knalpot te knallen. De verstoring was compleet. Ook tijdens dezelfde maand een identieke situatie in de boomgaard (kersen). Illegale vuilstorting werd zo nu en dan vastgesteld.

F) Bezoeken, rondleidingen, voordrachten, andere kontakten Canisvliet

- 13 febr. Verslag Heemkundige Kring Sas van Gent - $\pm$ 70 deelnemers.
 27 febr. Radioreportage Canisvliet / Radio Roeland/Gent.
 6 maart Diavoordracht Bejaardentehuis 't Verlaet te Westdorpe ($\pm$ 60 deelnemers)
 24 maart Diavoordracht De Wielewaal afd. Gent ($\pm$ 30 deelnemers)
 27 maart Geleide rondwandeling VNKV Sas van Gent (32 deelneemsters)
 31 maart Geleide rondwandeling Rijks Middenschool Zelzate, (21 kinderen)
 4 april Bezoek van de Heren A. Van Haperen, C. Ettema en R. Steyn (S.B.B.)
 26 april Diavoordracht Bejaardenbond Westdorpe (120 deelnemers)
 8 mei Rondwandeling Natuurgidsen Gent/Assenede (24 deelnemers)
 12 mei Vrijwilligersdag van het Staatbosbeheer te Melissant (G.Ovfl.)
 13 mei Drie rondwandelingen met deelnemers Milieudag te Zelzate ($\pm$ 210 deelnemers) met Uitzending T.V. BRT1
 26 mei Rondwandeling met Ecovereniging Zelzate ($\pm$ 30 deelnemers)
 23 juni Rondwandeling met Orn. Veren. De Wielewaal afd. Kortrijk (5 deelnemers)
 18 okt. Diavoordracht Kiwani's Gent ($\pm$ 80 deelnemers)
 14 dec. Gesprek met de Heren A. Van Haperen, R. Steyn en J. Kindt van het SBB te Philippine.
 28 dec. Diavoordracht te Sas van Gent-Bijeenkomst Gemeentebelangen Groot Sas van Gent ($\pm$ 40 deelnemers)

III. FAUNA & FLORA :

A) VOGELS :

Van de 243 vogelsoorten behorende tot de Avifauna van Canisvliet werden er het afgelopen jaar slechts 127 opnieuw waargenomen, waarvan dan nog meer dan de helft overvliegend. (Lijst SBB- 03)

Dit is beslist zeer matig als men bedenkt dat op de veel kleinere niet vervuilde spoelbassins van de gewezen suikerfabrieken in De Poel en de Gellinkpolder te Sas van Gent meer vogels worden gezien zowel wat soorten als aantallen betreft.

Er kwam een nieuwe soort bij n.l. een mannetje Roodpootvalk in vlucht op 15 mei, de 244ste vogelsoort voor Canisvliet. Een indrukwekkend aantal en meer dan 3/4 van wat in Nederland en België samen in het wild regelmatig rondvliegt!

Bijzonderheden waren :

Smelleken (2x), Porseleinhoen (1x), Zwarte Stern (1x), Groene Specht (1x), Indische Gans (ontsnapt), Houtsnip (4x) en Rouwkwikstaart (1x).

Deden het bijzonder goed :

Aalscholver, Krakeend, Sperwer, Buizerd, Bokje, IJsvogel, Waterpieper, Staartmees en Boomkruiper.

Minder goed of zelfs totaal afwezig :

Grutto, Tureluur, Zwarte Ruit, Groenpootruiter, Bosruiter, Oeverloper, Steenuil, Nachtegaal, Paapje, Roodborsttapuit, Tapuit, Snor, Spotvogel, Braamsluiper, Grauwe Vliegenvanger en Roek.

Erg opvallend was dat vanaf begin september, vooral voor een gebied als Canisvliet, de nagenoeg totale afwezigheid van Waadvogels, Eenden en Meerkoeft

Het botulisme hield in de zomermaanden ingevolge het zeer warme weer lelijk huis. Tussen 31 juli en 1 september werden er een paar honderd dode vogels geteld. Wilde Eend, Meerkoeft, Kokmeeuw en Kievit waren de bizonderste slachtoffers.

Broedvogels :

Van de 79 soorten broedvogels van Canisvliet kwamen er slechts 39 met zekerheid opnieuw tot broeden en is voor het eens zo rijke natuurgebied beslist geen denderend aantal en opnieuw een stukje minder dan verleden jaar.

Toch weer enkele opvallende en hoopvolle gebeurtenissen. Ingevolge de zeer zachte winter 1989/90 zat op 10 februari de Fuut reeds op 4 eieren en waren er 4 jongen op 13 maart. Daarna nog slechts 3 paar met in totaal 5 jongen wat tegenviel.

Eind mei een Knobbelswaan met 8 kleine jongen. Waar ze gebroed hebben is een raadsel.

Drie paar Bruine Kiekendieven, twee op de kreek in de Rietkraag en een dieper in de Canisvlietpolder in een klein rietstukje met in totaal 5 uitgevlogen jongen. Tot nu toe hadden we het sinds 1982 met één paar moeten stellen.

Grote Bonte Specht (1 paar), Witgesterde Blauwborst (3 paar) en Vlaamse Gaai (1 paar) waren eveneens opmerkelijk.

Mogelijke broedvogels waren Waterral, Scholekster, Kleine Plevier, Koekoek, Veldleeuwerik, Graspieper, Grote Lijster, Rietzanger, Bosrietsanger, Grasmus, Fitis, en Vink (code 4, 5, 6 en 7).

Anderzijds de afwezigheid als broeuvogel van Bergeend, Kluut en Tureluur en slechts 1 paar Tafelende en 2 paar Kuifeenden.

Zeer zeldzame soorten, vroeger broedvogel, op Canisvliet, zoals Woudaapje, Grote Kalkiet, Zwarte Stern e.a. zijn reeds lang verdwenen.

Op 14 april werden twee vlotjes voor het Vissdiefje uitgelegd. Op 19 mei waren er op elk vlot 3 eieren maar op 29 mei waren ze verdwenen. Een nalegsel leverde 2 jongen op.

Zeven paar Eksters en 2 paar Zwarte Kraaien is voor Canisvliet beslist aan de te hoge kant.

De zes nestkastjes leverden broedgevallen op van Koolmees, Pimpelmees en Ringmus.

B. F L O R A :

Ingevolge de zeer zachte winter was het al vroeg voorjaar. Op 13 januari stonden Hazelaar en Sleedoorn reeds in bloei, op 20 januari de eerste katjes (Wilg), op 17 februari het Klein Hoefblad en Akkerreeprijs en overal Madeliefje. Met Pasen reeds de eerste Pinksterbloemen.

De Dotterbloem doet het minder goed en een stuk minder dan voorgaande jaren. Er schieten nog maar enkele plantjes over en het ziet er naar uit dat ze totaal zal verdwijnen.

De floraweide deed het weer bijzonder goed. Op 15 mei telde ik er meer dan 100 plantjes van de Breedbladige gevlekte orchis (*O. majalis*) en een uitbreiding over de hele floraweide.

Een aangename verrassing was het verschijnen van de tweede orchis voor Canisvliet n.l. de Breedbladige Wespenorchis (*Epipactes latifolia*). Deze orchis werd vrij talrijk aangetroffen langs het wandelpad.

De eens zo rijke onderwaterflora van Canisvliet is nagenoeg totaal verdwenen en de rietkraag staat er treurig bij, onmiskenbaar het gevolg van de vervuiling van het kreekwater (eutrofiering).

De floraweide werd gemaaid op 4 augustus (Dieleman)

C. ANDERE DIEREN :

De eerste Hommel werd gezien op 24 februari en de eerste Vlinders op 17 maart. Kleine Vos, Distelvlinder, Dagpauwoog, Bont Zandoogje, Hooibeestje, Citroenvlinder (1), Koolwitje, Geaderd Witje en Icarusblauwtje werden zo nu en dan opgemerkt. De Atalanta was vooral in september vrij talrijk tot max. 17 ex. op Wilg op zonnige plaatsen en uit de wind. De laatste vlinders werden waargenomen op 20 oktober.

Eind mei en juni, juli hier en daar Waterjuffers en vanaf 15 juli de eerste Libellen tot max. 6 ex. tot begin oktober. Op 10 november vloog er nog eentje rond wat erg laat is.

Sprinkhanen aan de noordkant van de kreek in augustus.

Toch waren er voor een dergelijke mooie warme zomer weinig insecten.

Muskusrat werd opgemerkt op 13 maart, 25 april, 5 mei en 5 juni en de Bruine Kikker op 31 maart, 1 april, 1 mei, 13 mei en 16 juni, daarna verdwenen. Kikkerdril en dikkopjes werden niet aangetroffen.

Buiten Konijn en Haas geen andere knaagdieren noch marterachtigen.

IV. SAMENVATTING/BESLUIT :

Al heeft het natuurreservaat Canisvliet letterlijk en figuurlijk veel van haar pluimen verloren toch kan het komende jaar 1991 een keerpunt zijn in haar strijd tot behoud van fauna en flora en kan via het tot standgekomen NATUURBELEIDSPLAN en de terzake aangestelde werkgroep met de sanering van dit natuurgebied een daadwerkelijke aanvang worden gemaakt.

In positief geval is behoud en zelfs uitbreiding van haar natuurwetenschappelijke waarden te verwachten.

Een grensoverschrijdend natuurgebied behoort tot de mogelijkheden en is aangewezen. De Belgische Karnemelkpolder en St Francispolder werden opgenomen in de Vlaamse GROENE HOOFDSTRUCTUUR als natuurontwikkelingsgebied. Deze polders sluiten aan bij de eveneens niet verkavelde en zeer mooie Belgische St Eloois polder en de Nederlandse Oude Polder alsmede de Polder Zuiddorpe (Noordelijk deel).

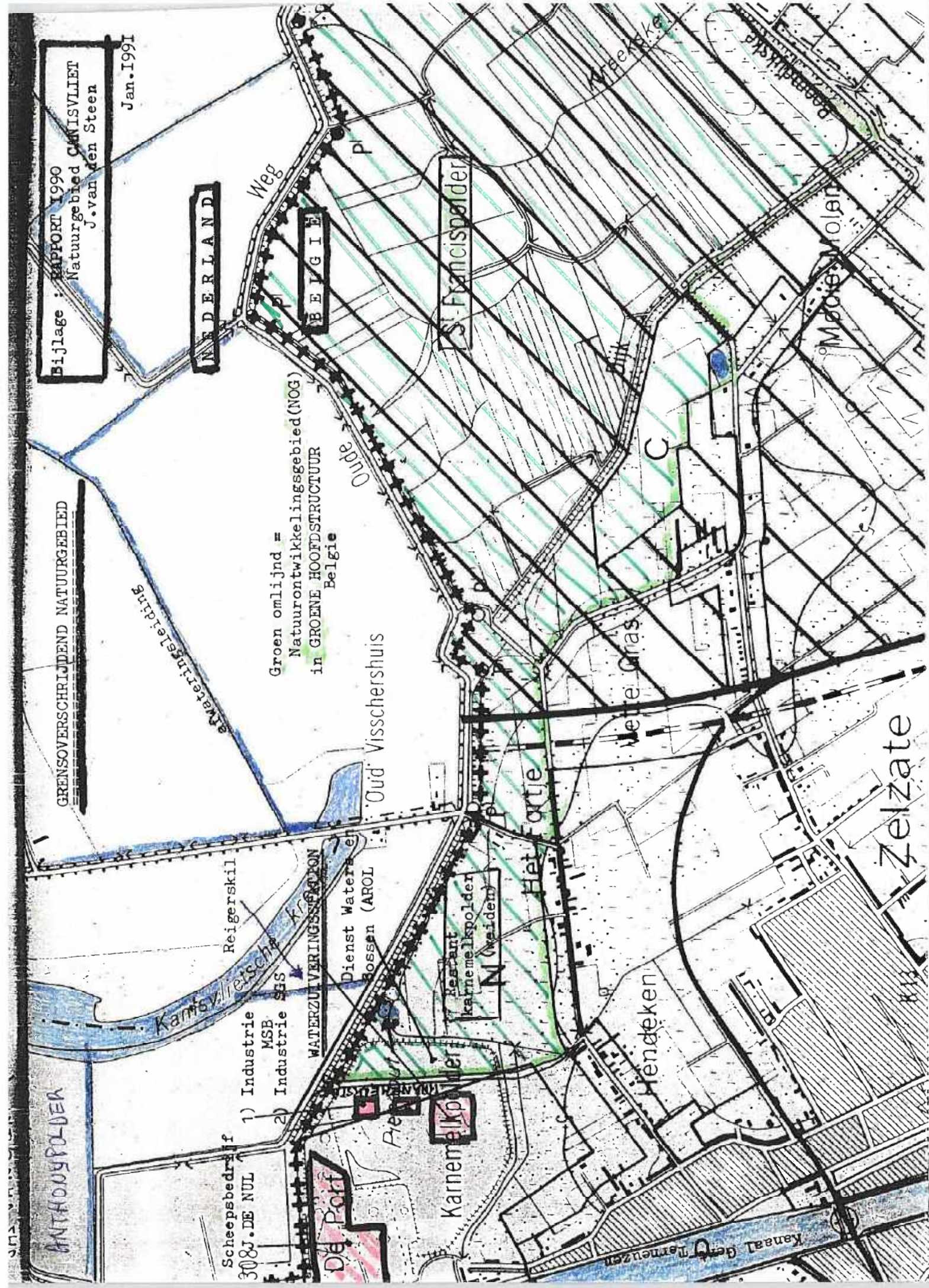
Er moet wel spoedig worden ingegrepen want op het terrein is er tot op heden nog niets gebeurd en gaat de vervuiling en verloedering zonder meer door!

Uit het feit dat Canisvliet als hoofdfunctie NATUURBEHOUD heeft ligt het voor de hand dat aangelegenheden i.v.m. waterkwaliteit, waterpeil, visvangst, beweiding, wandelpad, afrasteringen, maaien, snoeien, jacht, recreatie e.d. op de eerste plaats natuurbeschoudsgericht moeten zijn en voorrang moeten krijgen.

Als we de nog steeds indrukwekkende opsomming lezen van wat er nu nog, ondanks alles, aan dieren en planten te zien is dan is sanering van dit natuurgebied zeer zinvol en het nog ten volle waard (Zie Blz. 6, 7 & 8).

Vergeten we daarbij vooral niet dat een onaangetast biotoop voor dier en plant NOODZAAK is en een essentieel onderdeel uitmaakt van het voor ons allen zo belangrijk LEEFMILIEU, heden ten dage in onze samenleving overal en dagelijks aan de orde.

Met dank aan de Heren Dr. Fr. Puyjaert en J. Sanderse, respectievelijk Voorzitter van de Heemkundige Kring en Sasse werkgroep "Behoud Canisvliet".



I 9 5 5 - I 9 9 0

Toelichting status

Begin waarnemingen : Voorjaar 1942

Begin aantekeningen : Najaar 1954

Het gebied werd gedurende de periode

1955 / 1990 wekelijks minimum éénmaal

volledig geïnventariseerd.

Jv. = Jaarvogel (broedvogel)

Z = Zomervogel (broedvogel)

ZD = Doortrekkende zomervogel (geen broedvogel)

D = Doortrekker (geen broedvogel)

D+W = Doortrekker en Wintergast

● = Broedvogel/voormalig broedvogel

S O O R T	STATUS	VERANDERINGEN + INVLOEDEN VAN BUITEN-	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
		Periode ruilverkaveling onnatuurlijk water- peil (peilbeheer)																		
		Gebruik Kunstmest + pesticiden																		
		Beweiding																		
		Watervervuiling vanuit België via Reigerskil																		
		Aanplantingen																		
Woudaapje	Z ●	van.... tot.... 3 mei - 13 sept. Voorm.Brdrv. (1976)	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Zomertaling	Z ●	29 febr. - 16 okt.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kleine Strandloper	D	10 april en 21 juni 22 juli - 30 okt.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Pemminck Strandloper	D	11 aug. en 10 okt.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Bonte Strandloper	D+W	tot 6 juni en vanaf 13 juli	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Kempshaan	Z ●	17 febr. - 22 nov.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Grutto	Z ●	20 febr. - 7 mei en 13 juni - 30 okt.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Zwarte Ruiter	D	7 maart - 9 juni en 17 juni - 29 nov.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Tureluur	Z ●	17 febr. - 30 okt.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Groenpootruiter	D	24 maart - 6 juni en 7 juli - 13 nov.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Bosruiter	D	12 april - 3 juni en 9 juli - 30 okt.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Zwarte Stern	Z ●	18 april - 16 okt. Voorm.Brdrv. (1959) 3 paar in 1954	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Paapje	ZD ●	15 april - 24 mei en 7 juli - 24 okt. Voorm.Brdrv. (1959)	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Roodborsttapuit	ZD ●	5 maart - 25 nov. Voorm.Brdrv. (1963)	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Rietzanger	Z ●	29 maart - 6 okt.	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Grote Kalkiet	Z ●	20 april - 19 sept. Voorm.Brdrv. (1985)	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Bonte Kraai	D+W	11 okt. - 13 april	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
Geelgors	Jv ●	Voorm.Brdrv. (1964)	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R

1959

Zeer warme zomer met

Drooggevallen stukken

(slikken) midden in de

kreek (veel waadvogels)

Geen vissterfte!

Talrijke opspuitings-

basins in en rond het

gebied met grote aan-

tallen waadvogels.

Jonas Van den Steen, 4
Keizer Leopoldstraat nr
9000 Gent (België)

in JANUARI 1991.

1955 - 1990

Bovenste metal (zwart) : aantal waarnemingen

R = regelmatig waargenomen op elke tocht tijdens de periode van voorkomen volgens status.

geen broedvogel)
gel)

Onderste getal (zwart/links) : maximum aantal vogels per vogel

Onderste getal (rood/rechts) : aantal broedparen

dvogel

[illegible]

Talrijke opspuitings-
bassins in en rond het
gebied met grote aan-
tallen waadvogels.

↓ 1976 & 1979
 Natuurlijk waterpeil zoals
 voor invoering peilbeheer
 ingevolge zeer warme zomer
 (uitdroging). Veel meer waad-
 vogels. Nog geen visstafie!
 (algenbloei, zaairooi)

1935 & 1938
Visiting

Massale algemeen
en vissterfte :
Zeer warme zome